

Uchwała Nr
Sejmiku Województwa Łódzkiego
z dnia lipca 2024 roku

w zakresie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Łódzkiego w sprawie wyrażenia sprzeciwu odnośnie usunięcia ze stałej ekspozycji Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku portretów rotmistrza Witolda Pileckiego, ojca Maksymiliana Kolbego, a także fotografii rodziny Ulmów.

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 566) oraz § 10. Ust. 3 Statutu Województwa łódzkiego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2017 r. poz. 5236 i z 2018 r. poz. 5865) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się stanowisko Sejmiku Województwa Łódzkiego w sprawie wyrażenia sprzeciwu odnośnie usunięcia ze stałej ekspozycji Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku portretów rotmistrza Witolda Pileckiego, ojca Maksymiliana Kolbego, a także fotografii rodziny Ulmów, w brzmieniu stanowiącym załącznik do Uchwały.

§ 2

Zobowiązuje się Przewodniczącą Sejmiku Województwa Łódzkiego do przekazania niniejszego stanowiska:

- 1) Prezesowi Rady Ministrów;
- 2) Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- 3) Dyrektorowi Muzeum II Wojny Światowej;
- 4) Mediom działającym na terenie województwa łódzkiego.

§ 3

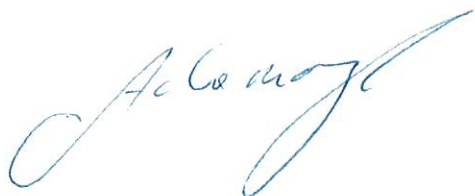
Uzasadnienie stanowi integralną część uchwały.

§ 4

Wykonanie Uchwały powierza się Przewodniczącej Sejmiku Województwa Łódzkiego.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Sejmiku Województwa Łódzkiego

Załącznik
do Uchwały Nr
Sejmiku Województwa Łódzkiego
z dnia lipca 2024 roku

**STANOWISKO
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
z dnia lipca 2024 roku**

**w sprawie wyrażenia sprzeciwu odnośnie usunięcia ze stałej ekspozycji Muzeum II
Wojny Światowej w Gdańsku portretów rotmistrza Witolda Pileckiego, ojca
Maksymiliana Kolbego, a także fotografii rodziny Ulmów**

Sejmik Województwa Łódzkiego wyraża swój sprzeciw przeciwko usunięciu ze stałej ekspozycji Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku portretów rotmistrza Witolda Pileckiego, ojca Maksymiliana Kolbego, a także fotografii rodziny Ulmów.

W ocenie Sejmiku Województwa Łódzkiego, usunięcie postaci polskich bohaterów narodowych ze stałej ekspozycji Muzeum jest działaniem nieakceptowalnym, antypolskim, mocno uderzającym w tożsamość narodu polskiego. Działania te mogą prowadzić do zniekształcania historii Polski, umniejszania polskiego heroizmu oraz wkładu Polaków w walkę i męczeństwo podczas II wojny światowej. Nie godzimy się na fałszowanie polskiej historii oraz wyrażamy zdecydowany sprzeciw przeciwko działaniom umniejszającym poświęcenie bohaterów Polski walczącej.

Postacie rotmistrza Witolda Pileckiego, ojca Maksymiliana Kolbego oraz rodziny Ulmów stanowią symbol niezłomności oraz ofiarności Polaków. Są dowodem obrony wartości nadrzędnych takich jak patriotyzm, duma narodowa, honor i Ojczyzna. Ludzie Ci w czasach wojennych walczyli o dobro Polski, zginęli w obronie naszego kraju i w obronie drugiego człowieka. Budzą w nas powszechny szacunek i uznanie. Ich postawy zasługują na docenienie, podziw oraz pamięć potomnych, dlatego obrazy z ich wizerunkami powinny jak najszybciej wrócić na wystawę muzealną.

Niniejsza uchwała ma na celu zatrzymanie działań antypolskich, zmierzających do ulegania niemieckiej narracji historycznej, która umniejsza cierpienia narodu polskiego, a także stawia w łagodniejszym świetle zbrodnie niemieckie, dokonane na Polakach w czasie II wojny światowej.

Stanowisko Sejmiku Województwa Łódzkiego w powyższej sprawie nie ma charakteru partyjnego, ale stanowi wyraz patriotyzmu, troski o Ojczyznę i dbałości o zachowanie tożsamości narodowej Polaków.

Wyrażając swoją dezaprobatę do tego typu działań apelujemy do Państwa o zdymisjonowanie osób, które ewidentnie nie dorosły do roli zarządców tak kluczowej instytucji. Osób, które pragną tworzyć instytucję niezgodną z potrzebami społecznymi, a wręcz im przeciwną, zasłaniając się przy tym fałszywym obiektywizmem, internacjonalizmem czy „bezzstronnością naukową”, pomijając przy tym interes Państwowy, potrzeby społeczne czy wreszcie zadania w kreowaniu narracji historycznej o roli Polski i Polaków w II wojnie światowej.

UZASADNIENIE

W ostatnich dniach nowo powołana Dyrekcja Muzeum II Wojny Światowej zdecydowała o usunięciu z wystawy stałej plansz opowiadających historię rotmistrza Witolda Pileckiego, ojca Maksymiliana Kolbego oraz rodziny Ulmów. Postacie te są głęboko zakorzenione w historii II wojny światowej nie tylko z polskiej perspektywy, co potwierdzają liczne publikacje zagraniczne dotyczące naszych bohaterów. Dyrekcja Muzeum, współodpowiedzialna za stworzenie pierwotnej wersji wystawy, którą już w 2016 roku trzeba było poprawiać ze względu na braki narracyjne oraz pominięcie kluczowych dla historii Polski wydarzeń z okresu II wojny światowej, teraz postanowiła przywrócić ekspozycji jej kształt sprzed ośmiu lat. Wystawa ta ograniczała akcenty polskie, opierając się na przekonaniu o konieczności „umiędzynarodowienia”, w celu uczynienia jej bardziej atrakcyjną dla widza zagranicznego. Uważamy za niedopuszczalne i ponure sugerowanie przez Dyrekcję, że postacie rotmistrza Pileckiego, ojca Kolbego czy rodziny Ulmów mogłyby uczynić ekspozycję mniej przejmującą dla gości zagranicznych. Dyrekcja, pod naciskiem opinii publicznej, zdecydowała się przywrócić postaci Ojca Kolbego i Rodziny Ulmów, zapowiadając jednak, że zrobi to w formie odmiennej od tej, która była akceptowana przez społeczeństwo przez ostatnie 8 lat. Rotmistrz Pilecki natomiast, wspomniany jedynie w kilku zdaniach w innym miejscu Muzeum, nie otrzyma osobnej ekspozycji, ponieważ zdaniem Dyrekcji nie zasługuje na dodatkowe podkreślenie.

Pierwotne działania Dyrekcji wskazują na całkowite jej oderwanie od społeczeństwa i oczekiwań społecznych, co do roli muzeum na mapie polskich instytucji kultury. Wszelkie próby naprawienia pierwotnego błędu postrzegamy jako nieszczerze dążenia do ratowania tragizmu sytuacji wywołanej ich działaniami. Dlatego tylko zmiana osób zarządzających tak ważną instytucją kultury jak Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku może uspokoić wzburzone i zaniepokojone nastroje społeczne.

Charakterystyka postaci:

Rotmistrz Witold Pilecki (1910-1948), już jako 17-latek walczył o odzyskanie przez Polskę niepodległości. Najpierw w 1918 r. w walkach polskiej Samoobrony z Niemcami o Wilno, a następnie z bolszewikami w partyzanckim pułku Jerzego Dąbrowskiego „Łupaszki”. Jako kawalerzysta brał udział w walkach o Grodno, w bitwie w Puszczy Rudnickiej i jako ochotnik – w buncie Żeligowskiego. Dwukrotnie odznaczony został Krzyżem Walecznych. W 1939 r. służył w 19 Dywizji Piechoty Armii „Prusy”, a następnie w 41 Dywizji Piechoty na przedmościu rumuńskim. Był jednym z organizatorów powołanej 9 listopada 1939 r. w Warszawie konspiracyjnej organizacji Tajnej Armii Polskiej i z jej ramienia został we wrześniu 1940 r. ochotnikiem do obozu koncentracyjnego w Auschitz. Jako więzień nr 4859, był głównym organizatorem konspiracji w obozie. Uciekł z niego w nocy z 26 na 27 kwietnia 1943 r. Jako żołnierz Armii Krajowej brał udział w Powstaniu Warszawskim i przebywał w niewoli niemieckiej oflagu VII A w Murnau. Po wyzwoleniu obozu, podjął służbę w 2 Korpusie Polskiego gen. Andersa i 8 grudnia 1945 r. wrócił do Warszawy. Podjął pracę wywiadowczą zbierając ze swoimi współpracownikami informacje o sytuacji w Polsce, które

w formie raportów przekazywano do gen. Andersa. Został aresztowany przez funkcjonariuszy bezpieki, brutalnie torturowany i 15 marca 1948 r. skazany na karę śmierci. Zamordowano go 25 maja i do dziś nie ustalono miejsca pochówku. Pośmiertnie, w 2006 r. odznaczony Orderem Orła Białego, a w 2013 r. awansowany na stopień pułkownika.

Maksymilian Maria Kolbe, właściwie Rajmund Kolbe (1894-1941) był polskim franciszkaninem i misjonarzem. W okresie II Rzeczypospolitej założył m.in. organizację Rycerstwo Niepokalanej, miesięcznik „Rycerz Niepokalanej” oraz Radio Niepokalanów. Podczas okupacji niemieckiej dwukrotnie aresztowany i ostatecznie 28 maja 1941 r. wywieziony do obozu koncentracyjnego w Auschwitz (numer obozowy 16670). Pracując w obozie pełnił potajemnie posługę kapłańską dla współwięźniów (m.in. spowiadał, głosił kazania i sprawował msze święte). 29 lipca 1941 r. dobrowolnie wybrał śmierć głodową w zamian za skazanego współwięźnia Franciszka Gajowniczka (nr obozowy 5659). O. Kolbe został zamordowany 14 sierpnia 1941 r. zastrzykiem z fenolu przez funkcjonariusza obozowego. Za poświęcenie życia dla drugiego człowieka, jako kapłan katolicki, w 1971 r. najpierw został beatyfikowany jako wyznawca, a następnie w 1982 r. kanonizowany jako męczennik. Na jego beatyfikację przybyło około 150 tysięcy osób, w tym około 6 tysięcy Polaków. Wziął w niej udział m.in. prymas Polski kard. Stefan Wyszyński, kard. Karol Wojtyła, późniejszy papież, oraz ocalony przez o. Maksymiliana Kolbego więzień Franciszek Gajowniczek.

Józef i Wiktoria Ulmowie wraz z sześciorgiem dzieci mieszkali w podkarpackiej wsi Markowa koło Łańcuta (w obecnym woj. podkarpackie). Prowadzili gospodarstwo – Józef specjalizował się w uprawie warzyw i owoców, pszczelarstwie i hodowli jedwabników, jego pasją była fotografia, był też zaangażowany społecznie. Wiktoria prowadziła dom i zajmowała się dziećmi. Podczas okupacji niemieckiej, zapewne pod koniec 1942 r., mimo biedy i zagrożenia życia Ulmowie dali schronienie ośmiorgu Żydom. Tuż przed świtem 24 marca 1944 r. do Markowej przyjechali niemieccy żandarmi wraz z granatową policją. W ciągu kilkunastu minut zginęli wszyscy członkowie rodziny: Józef Ulma, jego żona Wiktoria będąca w zaawansowanej ciąży, ich sześcioro dzieci oraz wszyscy ukrywający się Żydzi. W 1995 r. Wiktoria i Józef Ulmowie zostali uhonorowani pośmiertnie tytułem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata. W 2010 r. prezydent RP Lech Kaczyński odznaczył ich Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Od 2018 r. w rocznicę tragicznych wydarzeń w Markowej – 24 marca – decyzją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką. Papież Franciszek włączył 10 września 2023 r. do grona błogosławionych rodzinę Józefa i Wiktorii Ulmów oraz ich siedmioro dzieci.